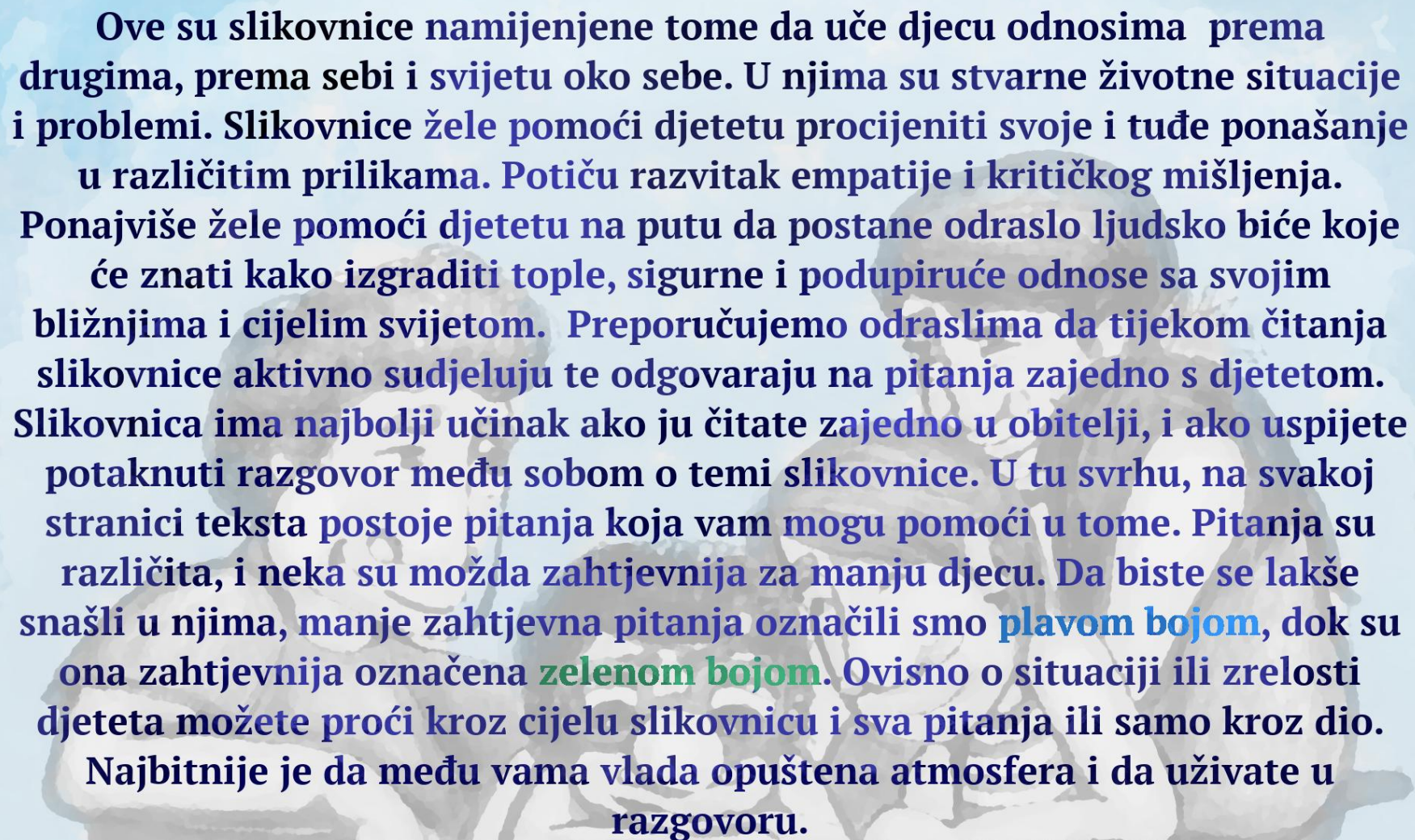

ZAPELI ZAJEDNO

Gdje su nestale sve ribe?

izrodila IDA MARINIĆ

A watercolor illustration of a family sitting together on a rug, reading a book. The scene is set in a room with a window in the background. The text is overlaid on the illustration.

Ove su slikovnice namijenjene tome da uče djecu odnosima prema drugima, prema sebi i svijetu oko sebe. U njima su stvarne životne situacije i problemi. Slikovnice žele pomoći djetetu procijeniti svoje i tuđe ponašanje u različitim prilikama. Potiču razvitak empatije i kritičkog mišljenja. Ponajviše žele pomoći djetetu na putu da postane odraslo ljudsko biće koje će znati kako izgraditi tople, sigurne i podupiruće odnose sa svojim bližnjima i cijelim svijetom. Preporučujemo odraslima da tijekom čitanja slikovnice aktivno sudjeluju te odgovaraju na pitanja zajedno s djetetom. Slikovnica ima najbolji učinak ako ju čitate zajedno u obitelji, i ako uspijete potaknuti razgovor među sobom o temi slikovnice. U tu svrhu, na svakoj stranici teksta postoje pitanja koja vam mogu pomoći u tome. Pitanja su različita, i neka su možda zahtjevnija za manju djecu. Da biste se lakše snašli u njima, manje zahtjevna pitanja označili smo **plavom bojom**, dok su ona zahtjevnija označena **zelenom bojom**. Ovisno o situaciji ili zrelosti djeteta možete proći kroz cijelu slikovnicu i sva pitanja ili samo kroz dio. Najbitnije je da među vama vlada opuštена atmosfera i da uživate u razgovoru.

PRIČA I ILUSTRACIJE: Ida Marinić
LEKTORIRALA: Irena Vodopija
stuckandtogether@gmail.com

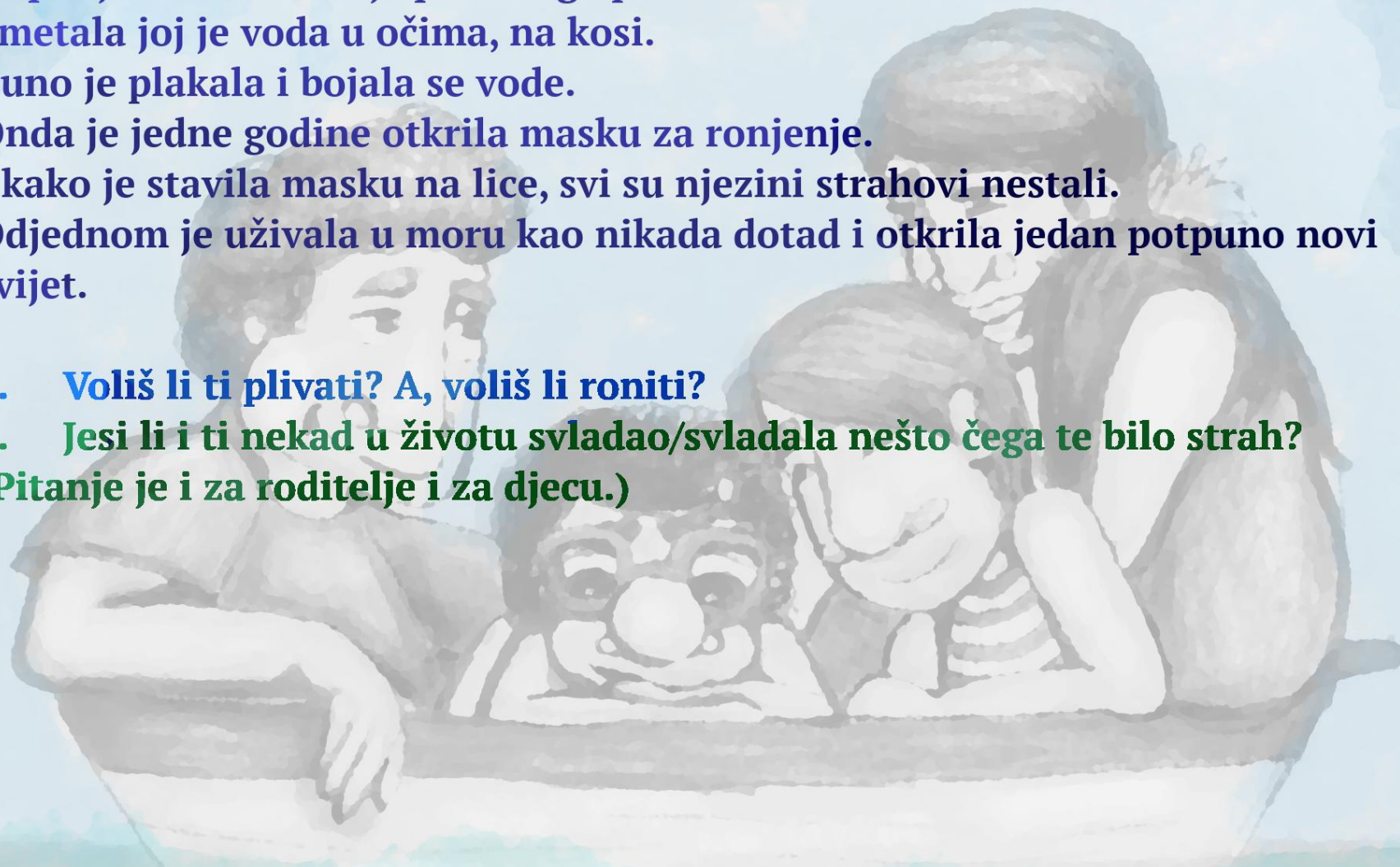

by IDA MARINIĆ

Una je odmalena jako voljela ići na more.
Uživala je gledati ga, bacati kamenčiće i voziti se brodom.
Kupanje u moru bila je pak druga priča.
Smetala joj je voda u očima, na kosi.
Puno je plakala i bojala se vode.
Onda je jedne godine otkrila masku za ronjenje.
I kako je stavila masku na lice, svi su njezini strahovi nestali.
Odjednom je uživala u moru kao nikada dotad i otkrila jedan potpuno novi svijet.

- 1. Voliš li ti plivati? A, voliš li roniti?**
- 2. Jesi li i ti nekad u životu svladao/svladala nešto čega te bilo strah?**
(Pitanje je i za roditelje i za djecu.)

by IDA MARINIĆ

Nakon kupanja i ronjenja, Una je najviše voljela s mamom ležati na ručniku i upijati sunce. Mama bi čitala neku veliku knjigu, a Una bi čitala svoju malu, o ribama.

Una: “Mama, vidi ovu sliku, vidi koliko tu ima riba! Nikad nisam vidjela toliko riba... Kako to, mama?”

Mama: “Čuj, srce, ti se kupiš u plićaku, pa tu nema toliko riba. Iako, kad sam ja bila mala, i u plićaku je bilo puno više riba.”

“Mama, a, zašto ih sada više nema?”, upita Una začuđeno.

Mama uzdahne i kaže: “Hm, srce, na to je pitanje teško odgovoriti. Mi ljudi ponekad volimo uzeti malo više stvari nego što nam je potrebno, pa smo tako uzeli i malo više riba iz mora. Više nego što nam je uistinu trebalo...”

Una pogleda mamu i okrene se prema moru. Zamišljeno se zagleda u daljinu.

1. **Zašto je Una začuđena?**
2. **Kada ti susrećeš životinje? Voliš li životinje? Ako da, koje?**
3. **Što misliš, kako se treba ponašati prema životinjama i biljkama oko nas?**

by IDA MARINIĆ

Za vrijeme ručka svi su zajedno sjedili i jeli ribu.

Una nije željela jesti. Samo je zamišljeno gledala u tanjur.

Baka: "Unice, nećeš papati?"

Una: "Neću!"

Baka: "Zašto, mila?"

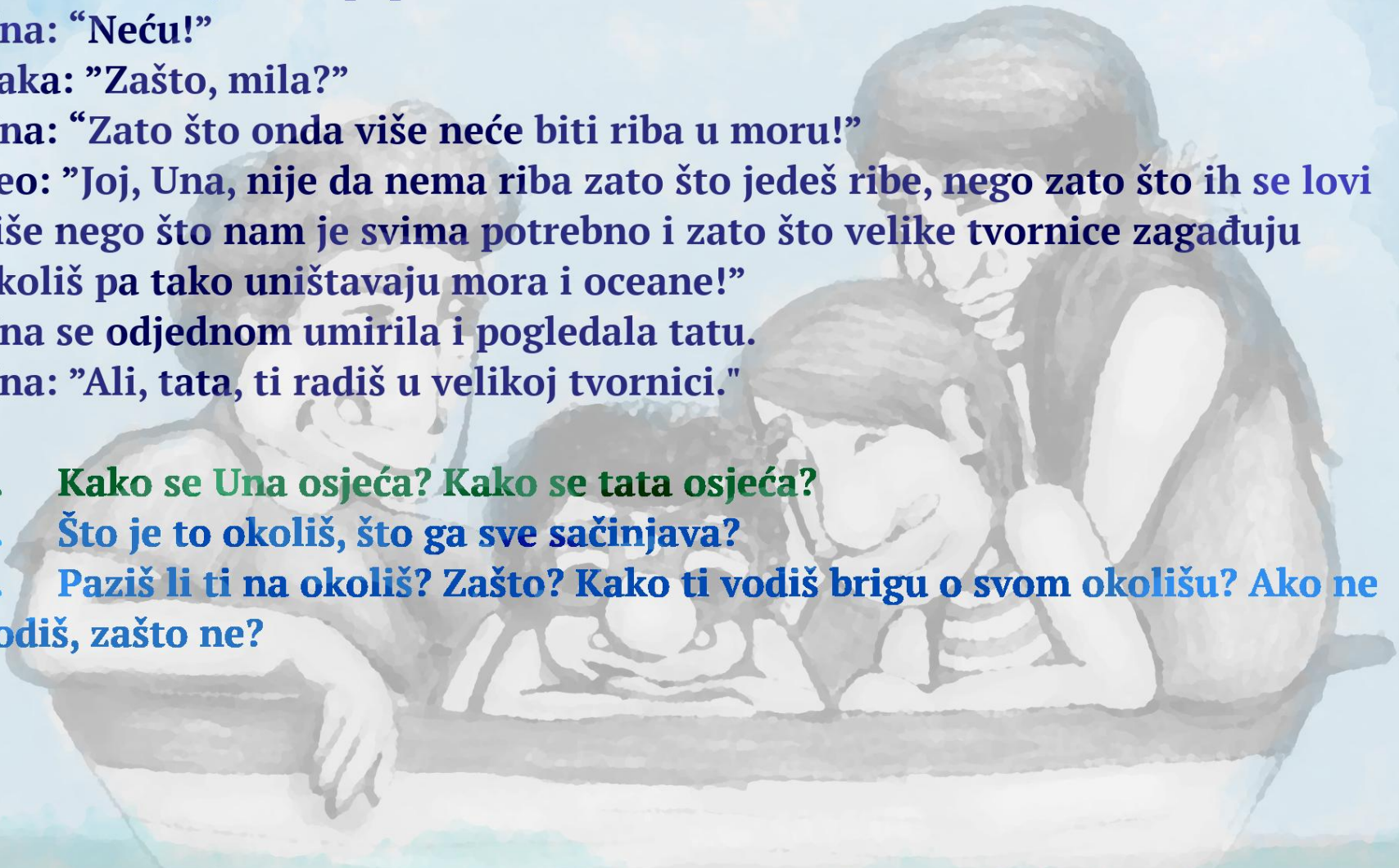
Una: "Zato što onda više neće biti riba u moru!"

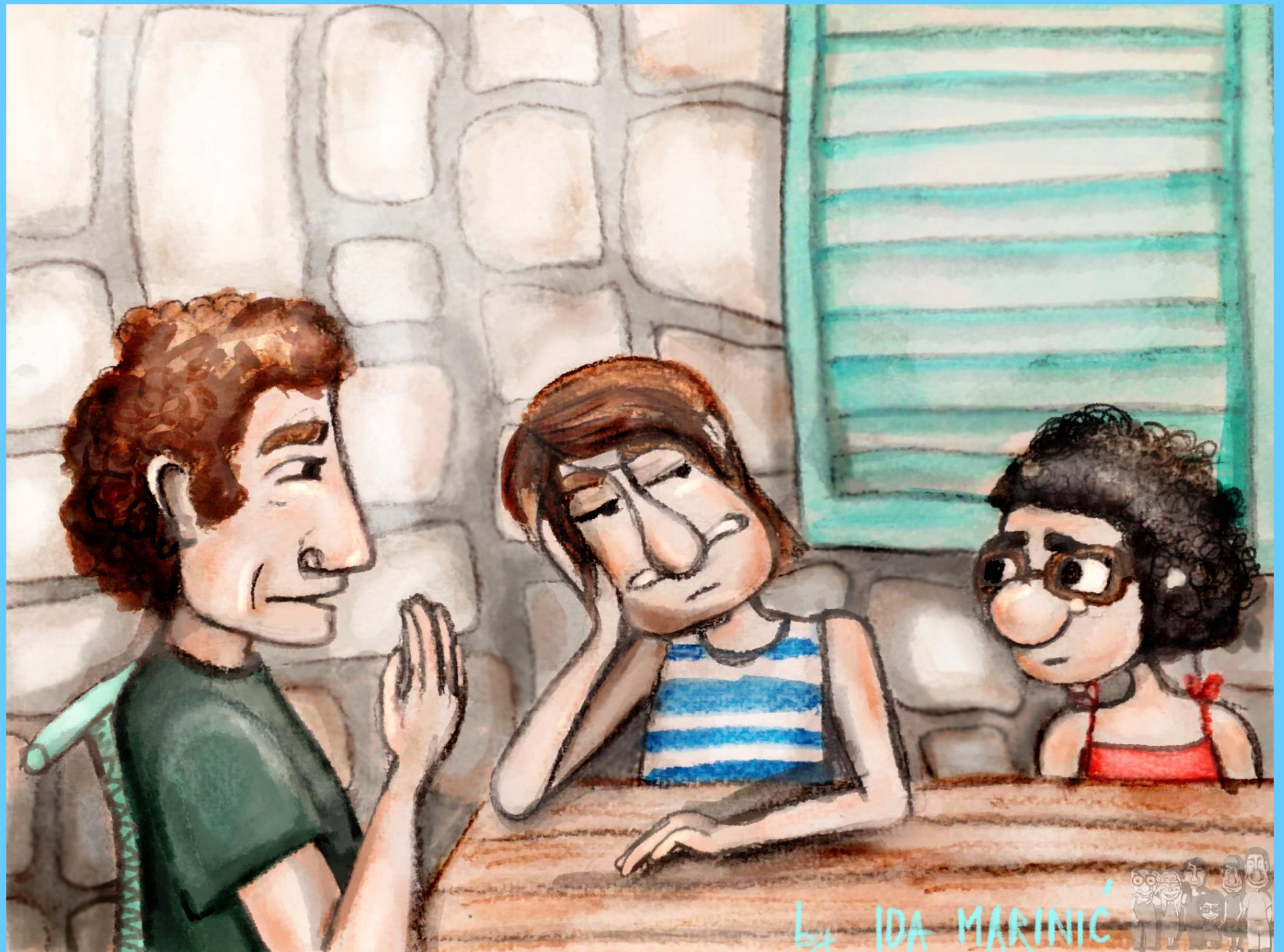
Teo: "Joj, Una, nije da nema riba zato što jedeš ribe, nego zato što ih se lovi više nego što nam je svima potrebno i zato što velike tvornice zagađuju okoliš pa tako uništavaju mora i oceane!"

Una se odjednom umirila i pogledala tatu.

Una: "Ali, tata, ti radiš u velikoj tvornici."

1. **Kako se Una osjeća? Kako se tata osjeća?**
2. **Što je to okoliš, što ga sve sačinjava?**
3. **Paziš li ti na okoliš? Zašto? Kako ti vodiš brigu o svom okolišu? Ako ne vodiš, zašto ne?**

by IDA MARINIĆ

Tata: "Nije to baš tako jednostavno..."

Za stolom je zavládala velika tišina.

Una je znala da nešto nije u redu.

Una: "Tata, ima li zbog tvoga posla manje riba u moru?"

Tata: "Ne, srce, ne samo zbog mene. Jednostavno, mi ljudi smo se promijenili i jednostavno, jednostavno, mijenja se svijet i zato nema više toliko ribe. Mi mijenjamo sve oko sebe, pa tako mora i rijeke... Tata mora raditi, kao i svi ostali ljudi. Ali svatko od nas može ponešto napraviti, nešto popraviti, promijeniti ..."

Nastavili su ručati u tišini.

Odjednom Una ustane i otrči u sobu.

1. **Zašto Unin tata mora imati posao?**

Zašto inače tate i mame moraju raditi?

2. **Zašto je Una otrčala u sobu?**

3. **Kako se sada osjećaju Una i tata?**

4. **Jesi li se ti nekada naljutio/naljutila ili rastužio/rastužila toliko da si otrčao/otrčala u drugu sobu? Zbog čega?**

Una cijelo popodne nije izlazila iz svoje sobe.

U jednom trenutku mama uđe k njoj: “Una, miška, hajdemo svi na plažu. Zajedno ćemo sjesti u krug, jesti lubenicu i pričati o ribama!”

“Ali, tata ne želi pričati o ribama...”, tužno odgovori Una.

Mama: “Mila, on se samo boji da će te iznevjeriti...”

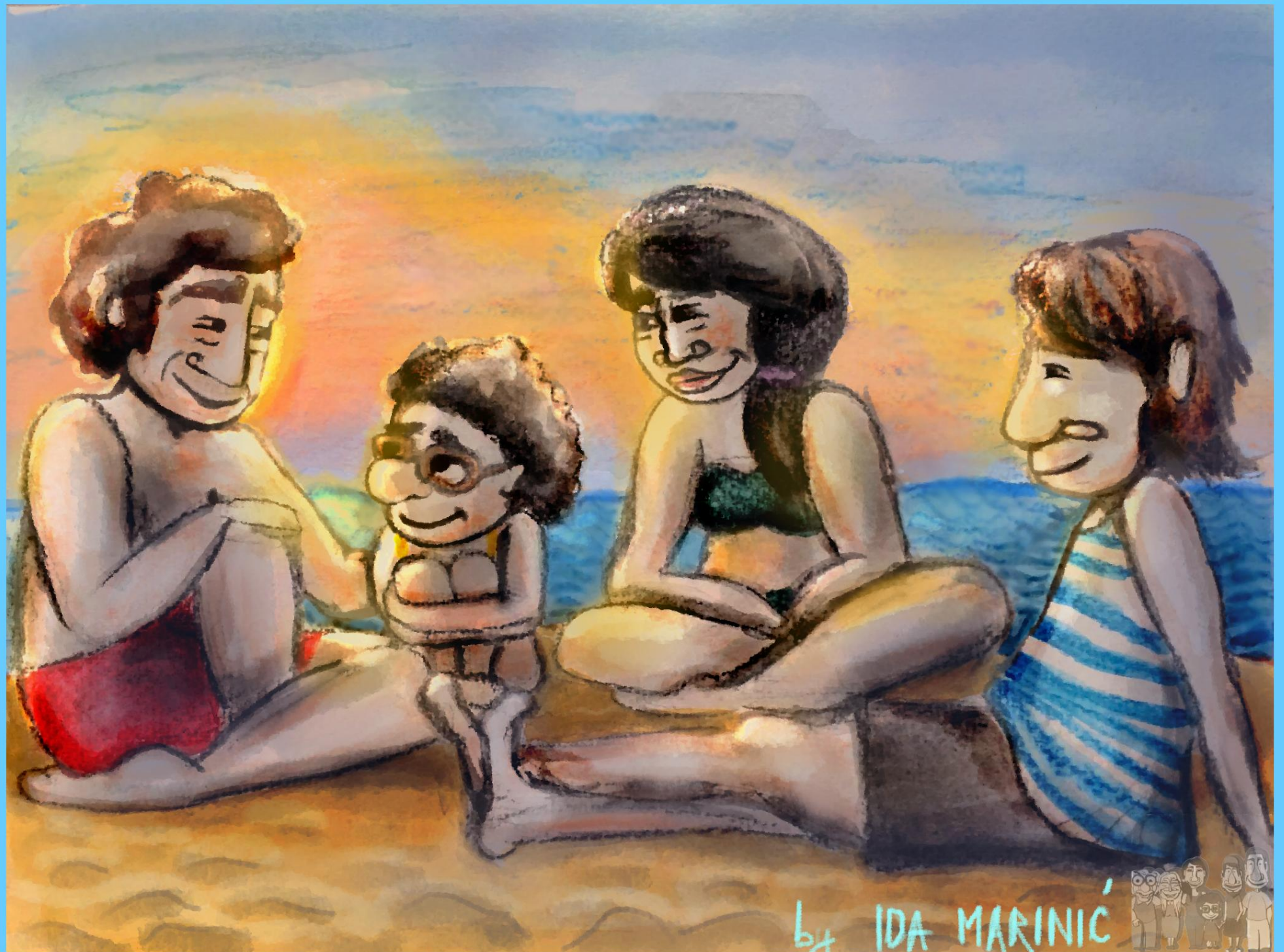
Una: “Ali, kako mi možemo pomoći ribama?”

Mama: “Kada se trudimo razumjeti jedni druge, razgovarati zajedno i biti uistinu zajedno, tek tada smo mi ljudi pravi dio prirode i onda možemo pomoći ribama”.

Una: “Ne razumijem...”

Mama: “Dođi, idemo po tatu i Tea. Kada razgovaramo svi zajedno, puno toga postane jasnije...”

1. **Kako se Una osjeća sad kad joj je mama ušla u sobu?**
2. **Kako Una može pomoći tati da razgovara o ribama?**
3. **Zašto je važno razgovarati jedni s drugima, pa čak i kad se ne slažemo ili nas je strah razgovora (možda se sramimo, ne znamo točno što reći ili se bojimo da ćemo povrijediti ili iznevjeriti nekoga)?**

by IDA MARINIĆ

Mama, tata, Una i Teo stigli su na plažu. Mama: "Idemo ponoviti... Slušamo jedni druge, ne upadamo jedni drugima u riječ... pokušavamo prihvatiti tuđe mišljenje kao svoje. Mila, što te zanima?"

Una: "Zanima me, zašto okolo nas više nema toliko životinja."

Teo: "Ovo je naš dom. Naš dom nije samo naša kuća ili naš stan ili naš grad nego sve ovo okolo nas. Ovo sve je naš dom", šireći ruke pokazuje Teo oko sebe. Una: "Tata, osjećaš li i ti tako?" Tata: "Zašto me to pitaš, mišu?"

Una: "Pa, zato što radiš za veliku tvornicu."

Tata: "Dušo, tata radi, zato što mora raditi." Una: "Ali, zašto firma za koju radiš toliko zagađuje okoliš?"

"Ljubavi, zato što ljudi jako puno troše i kupuju." Una: "A, zašto nam toliko toga treba? Vidi kako nam je sada lijepo i ništa nam ne treba."

Mama: "Možda kada bi se potrudili da je ovako lijepo svima, a ne samo nama, možda nam i ne bi trebalo toliko stvari..."

Tata: "Ja kada sam s vama, kada osjećam da me slušate i da me razumijete, meni ne treba puno. Jedino što tada želim je dati vama taj isti osjećaj."

1. **Kako se sada svi osjećaju dok sjede u krugu i razgovaraju?**
2. **Pokušaj se sjetiti nekih trenutaka kada ti je bilo lijepo s nekim da ti nisu trebale ni neke posebne igračke, igrice, ni stvari... (Svi si prepričajte te trenutke.)**

by IDA MARINIĆ

Tata i Una su na kraju dana otišli zajedno na kupanje.

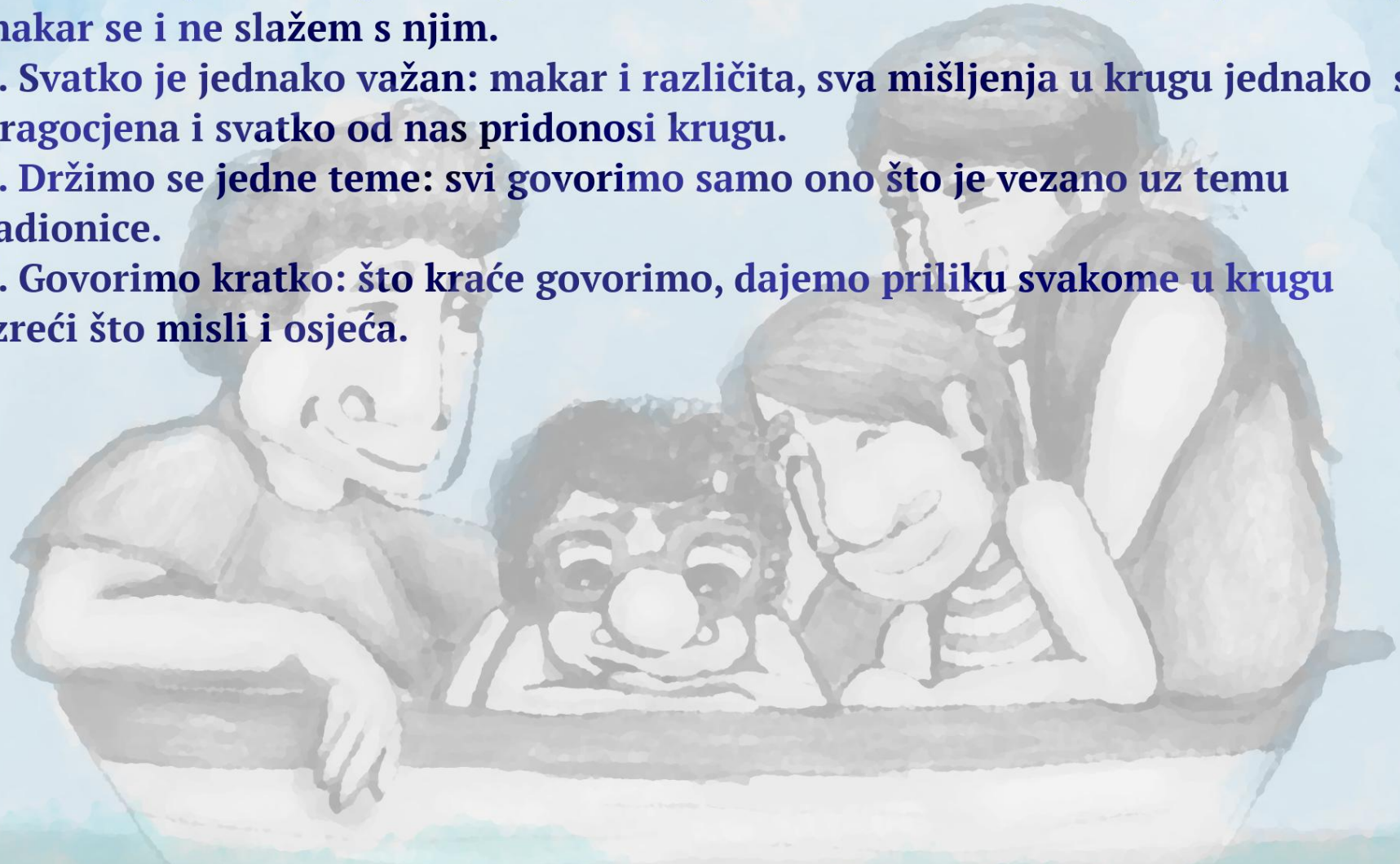
Tata je primio Unu za ruku, pogledao je u oči i rekao: "Unice moja... U nama, ljudima, postoji to da uvijek želimo više - više stvari, više znanja... Takva nam je priroda i teško se tu može nešto promijeniti. Ali, ono što svakako možemo je to da počnemo više željeti prave stvari. Da si pomažemo bolje se čuti, više razgovarati, više se razumjeti, više se voljeti... Kada želimo biti još bliži jedni drugima i više biti zajedno, onda nam sve ostalo postaje manje bitno..."

Una nadoda: "A, možda onda na svijetu bude više mjesta i za ribe..."

1. **Kako se sada Una i tata osjećaju? Jesu li se promijenili u odnosu na početak priče? Ako da, kako, po čemu su drugačiji?**
2. **Kako mogu pomoći drugima da im bude toliko dobro da uopće nemaju potrebu za nekim drugim stvarima (igračkama, kompjuterima, mobitelima itd.)?**

Pravila radionice, u krugu:

- 1. Slušamo jedni druge: ne upadam u riječ i slušam što moj prijatelj ima reći, makar se i ne slažem s njim.**
- 2. Svatko je jednako važan: makar i različita, sva mišljenja u krugu jednako su dragocjena i svatko od nas pridonosi krugu.**
- 3. Držimo se jedne teme: svi govorimo samo ono što je vezano uz temu radionice.**
- 4. Govorimo kratko: što kraće govorimo, dajemo priliku svakome u krugu izreći što misli i osjeća.**

Radionica za više sudionika (možete ju napraviti kod kuće ili virtualno):

- 1. Kako je biti u prirodi? Odlaziš li rado u prirodu? Gdje u prirodi najviše voliš biti - u šumi, na livadi, na morskoj plaži, na jezeru, kraj rijeke, u brdu, u pustinji? (Opišite jedni drugima gdje najviše volite biti i zašto.)**
- 2. Treba li nam puno igračaka i stvari dok smo u prirodi? Što nam sve treba?**
- 3. Sjeti se nekog događaja kada ti je bilo lijepo s obitelji ili prijateljima i kada vam uopće nije trebalo puno igračaka i stvari. Opiši tu igru, taj događaj drugima. Što je bilo najljepše?**
- 4. Kakav je osjećaj kada nakon neslaganja s nekim ili svađe s nekim opet počnemo razgovarati i družiti se? Što je lijepo u tom osjećaju? Prepričaj neki događaj kada se s nekim koga voliš nisi slagao/slagala i kako ste ipak uspjeli razgovarati jedno s drugim.**
- 5. Što mi dobivamo jedni od drugih, a što nam igračke ne mogu dati?**
- 6. Zahvali svima u krugu na ovoj radionici, na nekoj igri ili aktivnosti ako ste je radili skupa.**